

Llengua minoritzada i llengua minoritària a Internet

Joan Florit Amengual

L'autor ens convida a navegar per tot de pàgines d'Internet on podem trobar informació sobre el terme *minoritzat* o *minoritari* aplicat a les llengües de les nacions sense estat. Les noves tecnologies són, sens dubte, una bona manera de conèixer –i d'establir-hi lligams– altres llengües amb unes característiques i una lluita semblants a la nostra. Ahora, tindrem ocasió d'observar com les llengües amb Estat tracten amb poca estima les dominades.

El món d'Internet és un món immens en el qual hom pot trobar de tot. La documentació sobre llengües no n'és cap excepció. Només cal que anem a qualsevol cercador o base de dades que hi ha a la xarxa per a adonar-nos-en.

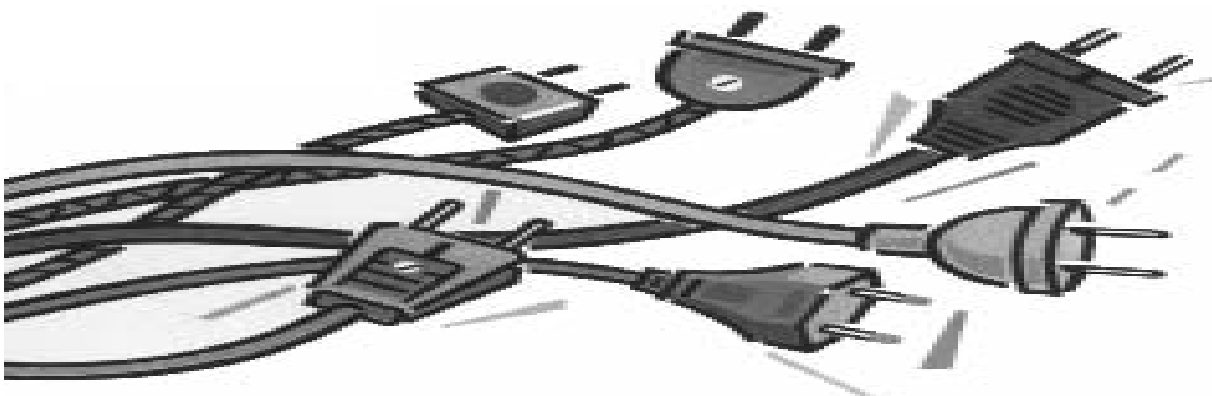
El dilema que podem tenir en voler aconseguir informació sobre una llengua subordinada és el terme emprat per a anomenar-la: *llengua minoritzada* (terme connotat) / *llengua minoritària* (terme no connotat)¹.

La preferència per l'ús no connotat de llengua minoritària és una constant a la xarxa. Però hi podem trobar algunes excepcions com les pàgines realitzades en àmbits on hi ha una llengua subordinada. Un bon exemple és la següent adreça d'una pàgina web escocesa feta en gàidhlig (*Scottish Gaelic*) que té una versió en anglès en què empra els dos termes: <http://home.t-online.de/home/F.Josef.Stauf/minor.htm> > <http://www.korrika.net/castellano/foroaurki.htm> > és un fòrum de sociolingüística que conté documentació sobre llengües minoritzades com: *Las lenguas minorizadas de España, Francia y*

Portugal o Las lenguas minorizadas ante la globalización, de Patxi Juaristi i Andoni Barreña, membres de la Comissió Tècnica de l'Informe sobre les Llengües del Món de la UNESCO.

<http://biblioteca.udg.es/fl/aucoc/minlink.htm> > (*links d'altres llengües minorizadas*) ens proporciona enllaços a pàgines escrites en occità, gal·lès, català, gaèlic escocès, lucà, salentí, còrnic, etc. Hi podem trobar enllaços catalans classificats per temes: llengua i literatura, mitjans de comunicació, institucions, partits polítics, universitats, esports, informàtica, música i poesia, empreses i altres. Cal dir que es decanta per l'ús de *llengua minoritzada*.

www.eblul.org/galleg/default-fr.htm > (*Bureau européen pour les langues moins répandues*) és una pàgina institucional de la Comissió Europea que abasta tant llengües minoritàries, com minoritzades, com no territorials²: «*The Bureau's general aim is to promote the autochthonous lesser used (regional, minority and non-territorial) languages of the member states of the European Union and the linguistic rights of*

¹ Però què entenem per llengua minoritzada o minoritària? Realment són dos termes equivalents o no? Per a respondre a aquestes preguntes cal llegir les paraules de Cotano (2000: 21-22) que ens aclareixen prou bé aquests adjectius. Per a ella no són sinònims, però tampoc no són excloents: «La sociologia actual aplica l'adjectiu *minoritzat* a aquelles llengües que, malgrat ser la llengua pròpia de la major part de la població autòctona, veuen restringits els seus àmbits i funcions d'ús en un territori determinat a causa d'unes condicions socials específiques. En canvi, l'adjectiu *minoritari*, més genèric i aplicable a grups molt diversos i heterogenis, es reserva per a designar aquelles llengües que disposen d'un nombre de parlants numèricament reduït en un context determinat; des del punt de vista de la implantació social de la llengua és un terme poc precís.» Però cal fer una passa més per a acabar-ho d'entendre. I les paraules que ho fan possible les trobam en Bibiloni (AA. VV.), 1999: 63-64, on podem llegir que el terme de *llengua minoritària* «sovint és un rètol inadmissible, perquè conté una trampa: l'associació de dos elements que sempre ens volen vendre com a constituents d'aquella condició: llengua de pocs parlants i llengua inservible». Ell considera que l'expressió *llengua minoritzada* mostra que la seva situació és deguda a una «acció que té subjecte i objecte i que és fonamentalment aquesta acció la clau de la minorització». A més, ens introdueix un rètol nou, el rètol *llengua subordinada*, en què «es focalitza el fet de la subordinació i es prescindeix del tot de referències quantitatives». D'aquests tres termes ell tria el darrer, a més de decantar-se cap a l'ús de l'expressió *llengua minoritzada*.

² Vegeu Carme Junyent, *La diversitat lingüística: didàctica i recorregut de les llengües del món*. (Octaedro, Barcelona)

those who speak these languages. One of the Bureau's goals is to define legal frameworks that could be applied to authorities at all levels - the European institutions, the States, the regions, etc. - in order to guarantee all citizens belonging to a linguistic minority all of the services they need to develop and use their language in everyday life.» Hi trobam les darreres resolucions de la Comissió sobre Temes Lingüístics. Visitau «*Information générale sur les langues moins répandues de l'Union Européenne*»; hi trobareu detalls interessants sobre el català.

<http://globegate.utm.edu/french/topics/native.and.minority.lang.html> (*French & Native Minority Languages in France*). Només cal fer una ullada als enllaços que ens ofereix per a veure que sols hi ha una llengua a l'Estat francès: la llengua francesa. La resta tenen tractament de categoria inferior, són llengües minoritàries, dialectes i patois.

<http://www.tooyoo.l.u-tokyo.ac.jp/minority.html> (*Minority/Endangered Languages Links*) ens ofereix enllaços de llengües minoritàries³ i de llengües en perill d'extinció.

<http://www.sil.org/ethnologue> (*Summer Institute of Linguistics*) fa una classificació geogràfica de les llengües per àrees i per països (estats), per noms i per famílies lingüístiques. En cercar català allò que ens trobam és: *catalan-valencian-balear* i *catalan-rousillonese dialect*

of catalan-valencian-balear. On es marca més la diferència és a <http://www.smo.uhi.ac.uk/saog-hal/mion-chanain> (*European minority languages*), que inclou el valencià com a llengua diferent del català⁴.

<http://www.tooyoo.l.u-tokyo.ac.jp/ichel.html#Redbook> (*UNESCO Red Book of Endangered Languages*). Fa una classificació de llengües ja mortes, de llengües en perill d'extinció i de llengües més o menys estabilitzades. La UNESCO inclou el català com una llengua que té una salut tan ferma com el francès o l'espanyol⁵. Informa que tan sols és en perill l'*Algherese Catalan*. Segons aquest informe, la gent jove de l'Alguer aprèn el català a l'escola però no en fa ús. Assenyala que la gran majoria dels parlants saben el català, però reben moltes influències de l'italià i del sard.

<http://www.ilovelanguages.com> (*iLoveLanguages*). Catàleg de recursos a Internet sobre llengües: lliçons de llengua en línia, traduccions per xarxa, programari i informació sociolingüística.

<http://www.uoc.es/euromosaic> (*Euromosaic*)⁶. Projecte que té el seu origen en una convocatòria de la Direcció General XXII de la Comissió Europea per tal de dissenyar un projecte de recerca que defineixi la situació de les llengües minoritàries de la Unió Europea, atesa la manca de dades fiables que hi havia sobre aquesta

qüestió. L'informe *Euromosaic* va ser elaborat per l'*Institut de Sociolingüística Catalana* (Barcelona), el *Centre de Recherche sur le plurilinguisme* (Brussel·les) i el *Research Centre of Wales* (Bangor). Fa una classificació de les llengües minoritzades a Europa, per estats i per llengües. Podeu trobar-hi enllaços d'informació general sobre aquestes llengües.

Les pàgines web en llengües d'Estat (espanyol, francès, italià i anglès) usen el terme de *llengua minoritària* associat a *llengua regional*, sobretot en les publicacions de les institucions de la Comunitat Europea. ♦

Bibliografia

BOIX, E.; VILA, F. X. *Sociolingüística de la llengua catalana*, Ariel, Barcelona 1998.

COTANO, A. *Les llengües minoritzades d'Europa*, Ed. 3i4, València 2000.

AA. VV., *El català. Un debat a finals del segle XX*, La Busca edicions, Barcelona 1999.

JUNYENT, Carme, *La diversitat lingüística: didàctica i recorregut de les llengües del món*, Octaedro, Barcelona 2000.

PITARCH, Vicent, *Control lingüístic o caos*, Bromera, Barcelona 1996.

TUSON, Jesús, *Mal de llengües: a l'entorn dels prejudicis lingüístics*, Empúries, Barcelona 1999.

³ Vegeu Jesús Tuson, *Mal de llengües: a l'entorn dels prejudicis lingüístics* (Empúries, Barcelona).

⁴ Vegeu Vicent Pitarch, *Control lingüístic o caos* (Bromera, Barcelona).

⁵ Hem de recordar el recurs del govern central contra la llei de comerç del govern de les Illes Balears que obliga els comerços a atendre el consumidor, quan ho desitgi, en llengua catalana.

⁶ Vegeu Miquel Strubell, «Societat i Normalització Lingüística», dins *El català. Un debat a finals del segle XX* (Barcelona, La Busca edicions, pp. 10-30).

